

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

Qvaestio XI. De pretio soluendi numerata pecunia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

QVÆSTIO XL.

DE PRETIO SOLVENDI
numerata pecunia.

ARTICVLVS I.

*Vtrum campfori liceat, vt pecuniam in suo
cambio consignatam in numero soluat
mercedem aliquam recipere.*

Primū
argum.
Confir-
matio.

Ostenditur hæc sequitur, vt receptis-
simam consuetudinem exa-
minemus, qua campfori
permittitur, quo pecuniā
numeret pretium aliquid
recipere. Est enim a parte negativa argu-
mentum, quod numerat pecuniam, offi-
cium est proprium debitoris. Nihil enim
aliud oportet pecuniam numerat, quam il-
la solvere, ergo sicut nulli licet ob id quod
debitum soluit, aliquid recipere, ita neque
id licet vt debitam pecuniam numeret.
Id quod deo inde confirmatur: quod certe pre-
ter campfores nōtini aliorum etiam id
licet, tanquam pretiū recipere, qui enim
eius alicuius aliquid deberet, quantumuis
ingentis summe, nihil exigere posset pro nu-
merata pecunia. Cum enim numerat, rei
suo confutis. Nam si non vult numerare,
id creditori confidat. In contrarium est
quod legē principium id permittitur.

Prima
radix
de arsu
numularia
duxit or
mca.

Postquam fundamenta superioribus quo-
nibus prestuimus, quibus machina dispu-
rationis huius subnititur, campum bari-
thmumque cambiorum ingrediētibz pen-
necessarium est radices eorum & venas as-
perire. Nam præter negotiatores rari sum-
mus, etiam inter scholasticos, qui facta ip-
sintelligamus. Quamobrem non possumus
circa ius ipsum non allucinari. Igitur
animaduertendum initio est, primū iudicem
arisi numularia: et coguando eam
fuisse procezes mercatores, qui a seculo
negotiantur, non possunt pecuniam aut
in bursa ad nundinas deferre, aut in arca
habere præsentem esset enim onus & im-
pedimentum maximū eam ad tam diuer-
sa, distindaq. loca euehere, sed omnia chi-

rographis transigit. Ob idque introducti
sunt capiores, qui eiusmodi chirographis
responderent nempe in quorum cambio
mercatores pecuniam consignet. Secundo
notandum, quod huiusmodi chirographo-
rum solutiones minime, nisi in nundinis, fe-
ri consuecunt, atque adeo in illis que ra-
tione eiusmodi solutionum sunt illustres:
in quibus scilicet statuta sunt solutionibus
tempora, vt infra patebit. Quamobrem mer-
cator, qui ante nundinas merces emit illas
tunc temporibus soluendas, præsentē pecu-
nia soluere censetur. Exempli gratia Dum
negotiator merces emit, quarum pretium
chirographo suo apud campforem consignat
proximis nundinis soluendum, non
existimatur credito emere, sed præsentē pecu-
nia. At rursus sciendum, quod dum cre-
ditores, qui super fidem campfori bona
sua vendiderunt, chirographi ei repræsen-
tant, hisa tiam illud recipiunt debium. V-
no modo, absente pecunia. Recognoscitur in-
quam campfor chirographum, manetque
obligatus soluere, as illud, cuiusque idem
creditor suo rursus chirographo consignat
uerit. Atque isto modo omnia sunt chiro-
grapha, & que vocantur credita. Si autē eius-
modi creditoribus opus est numerata pecu-
nia, solue tenentur. campfori quoque
in singula milliaria. Hoc ergo que omnes
an liceat. Sane enim qui ratione in ius-
tus iustitia eam esse cogitat, quod pecu-
niam numerant. Sed re vera argumen-
tum supra obiectum, sententiam hanc ve-
hementer impugnat. Nam cum debito-
ris inserit debita numerare, nihil pro
labore scilicet percipere. Et ita Cate-
ranus opusculo citato indubie affert. Sed
& præter hoc argumētum existunt etiam
alia manifesta, quod pretium illud
non recipiant pro negotio & labore nu-
merandi, sed propterea quod pecunia solu-
uitur in numerato, que plus aestimatur.
Primum, quod profecto creditor mallet
ipse numerare quam illa quing solvere.
Secundo, quod qui vice versa campfori
soluit, nihil recipit, vt numeret. Tertio præ-
cipue quod quando in nundinis inopia la-
boratur numerata pecunia pretium ip-
sum numerandi augetur vt soluitur non
merato, adeo vt aliquando exhibentur
decē & forte triginta in singula milliaria.
Non ergo pretiū penditur pro numerato
ne, sed re vera quia plus aestimatur pecu-
nia

370 : 20

QVÆSTIO XII.

DE NVMERORVM CAMBIO
ratione diuerſe eorum æſtima-
tionis in diuerſis locis aut
temporibus .

ARTICVLVS I.

*Verum licet pecuniam vnus regionis pro
pecunia alterius ubi plus valet
commutare .*

Vo ad uſitata cambiorū gene-
ra, nos inſinuemus queritur,
an licita ſit cābitio pecunia-
rum diuerſarum regionum,
quæ ſub eodē pondere & nu-
mero diuerſi ſunt ualoris? Et arguit a par-
te affirmatiua Qui tribuit ducatum unum
pro alio eiufdem auri eiufdemq; ponderis
legitimum facit mutuum . Nam nihil ſibi
petit reſtitui, niſi id quod cōfert, ergo illud
eſt licitum perinde ac ſi frumentum mu-
tues eadem tibi meſura reddendum, etiā
ſi tempore ſolutionis pluriſ ualeat. Secun-
do . Si ego tibi decē mutuo ducatos, quos
mihi elapſo anno reſtituas, quamuis tēpo-
re ſolutionis pretium ducati fuerit lege au-
ctum, poſſum ex te eundem ducatorū nu-
merum recipere, ergo pari modo ſi pluriſ
in alio loco æſtimetur aurū, poſſum perci-
pere idem pondus. In cōtrarium eſt, quod
iuſtitia non fert ut plus recipias quā tradi-
diſti, niſi ſit pretium pro re aequalicita, ſi
ergo ducatum hic contuleris ualentem unum
decem regaliā argentea, debitor non tene-
tur reſtituere ualentem duodecim.

In ingreſſu ſtatim materiæ cambiorum
quæ ſuper commutatione monetari fundā-
tur, ratione diuerſis ualoris, in quibus tota
uerſatur Cambiorum ambiguitas, ad notā-
dum in primis eſt, non eſſe committendas
diuerſas cambiendi rationes. Modo enim
non diſputamus, utrum pro translatione
pecuniæ ad alium locum ſas ſit pretiū exi-
gere? id enim iam conſtitutum eſt, ſed
tantum quærimus utrum illa ratione ſe-
cluſa liceat cambire monetam hic minus
ualentem cum eadem pluriſ alibi æſtima-
ta? Secundo notandum eſt quatuor modis
contingere poſſe, vnam monetam plus in

Qq 3 vno

Primū
argu.

Secūdū
argum.

Senſus
qōnis.

Ad præſens. Neque ſatis facere videtur ra-
tio, quod id recipiatur tamquam ſpendi-
um cuſtodie, eo quod eſt pecuniarum cu-
ſtos. Nam ſi pecunia illa, ſua eſt propria, ſi-
bi incumbit cuſtodire.
Cenſio
illa.
His nihilominus non obſtantibus, affir-
matiua reſpondetur conſuſione, eiufmo-
di ſpendium iure poſſe recipi non quidem
ut reor, ob rationes illas iam modo reſuta-
tas, ſed ob hoc, quod tunc camplores ſint
veluti mercatorum depoſitarij ac fideiuſ-
ſores, ob neceſſitatem iam modo explica-
tam, huius muneris & obſequij gratia cō-
ſtitutum illis cenſetur hoc genus ſpendi-
ij, ut quoties pecuniam numerauerint, il-
la quinque in ſingula milliaria ſuſcipiant.
Ex hoc ergo ſit, niſi eos poſſe ultra recipere,
quam quod lege illis permiſſum eſt. Nā
cætenus cenſetur publicum ſpendium,
quarenus lege publi. ca uel proborum cō-
ſuetudine permittitur. At ſi propter ino-
piam numerati pecunia, aut ob aliā cauſam
plus recipiant, proſecto uſura eſt, quip-
pe cum pro ſolutione illius, quod uere de-
bet pretium extorqueat. Nam poſtquam
mercatorum fideiuſſores inſtituuntur, tenentur
illa lege ſoluere, uel a munere illo
& officio recedant. Et per hoc argumentū
in contrarium reſponſum cenſeto. Pretiū
enim illud non recipiunt quaſi numerato-
res pecuniæ, quam ſimpliciter debent, ſed
quaſi numeratores illius, quam ceu fideiuſ-
ſores debent, atq; adeo tamquam publicū
ſpendium illius neceſſarij muneris. Quo
ſit, ut perſonis priuatis id non liceat. Habet
autem præterea iſtorum uſus, ut fertur,
quod ſi mercatorum pecuniam deponat,
campſor pro māiori illius gratia reſpon-
deat. Numerari campſori decem millia, ſi-
dem habeo apud ipſum, & creditum pro
duodecim, & forſan pro quindecim, quia
campſori habere numeratam pecuniam
bonum eſt lucrum. Neque uero quidpiam
uitij in hoc ſedere apparet. Nam fideiu-
bere pro alio, æſtimabile eſt pecu-
nia, atque adeo campſor
idem poteſt facere
beneficio, quod
ex tali ſu-
ſci-
pit de-
poſi-
to.

Deda-
tia.

Ad pri-
mū arg.

Cenſio